

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3397/2022. (X. 12.) AB VÉGGÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 29.K.706.625/2021/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A szír állampolgár indítványozó jogi képviselője (dr. Csáki-Szántó János ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Fővárosi Törvényszék 29.K.706.625/2021/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a bírói döntés sérti az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdését, és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] A támadott bírósági ítélet alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozó 1994 óta él Magyarországon, felesége és három – nagykorú – gyermeke szír állampolgár. Az indítványozó 2007-ben menedékjog iránti kérelmet terjesztett elő, amelyet a hatóság elutasított és a döntés elleni kereset alapján indult eljárást a bíróság megszüntette. Ezt követően az indítványozó 2010. október 6-án nemzeti letelepedési engedély iránti kérelmet terjesztett elő, amely 2016. március 24-ig kiállításra került a részére, és amelyet időközben két alkalommal cseréltek, utoljára 2026. február 18-ig tartó érvényességgel.
- [4] Az Alkotmányvédelmi Hivatal (a továbbiakban: AH, vagy II. rendű alperes) 2021. május 4-i átiratában a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 43. § (2) bekezdés *d*) pont első fordulata alapján javaslatot tett az indítványozó kiutasítására, tekintettel arra, hogy az indítványozó magyarországi tartózkodása súlyosan sérti a nemzetbiztonságot. Ennek alapján az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: OIF, vagy I. rendű alperes 2021. október 19-én kelt 106-1-41232/10/2021. Ké. számú határozatával az indítványozót – kitoloncolással – Szíria területére kiutasította, és vele szemben három év időtartamra beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el.
- [5] Az ítéleti indokolásban foglaltak szerint a határozatban az OIF vizsgálta egyebek mellett az indítványozó tartózkodásának időtartamát, életkorát, kötődését Magyarországhoz, illetve származási országához, a kiutasítás lehetséges következményeit a családtagokra nézve, továbbá vagyoni helyzetét. Ez utóbbi kapcsán megállapította a hatóság, hogy az indítványozó és családja megélhetése biztosított Szíriában, ahol egy vasgyára van, továbbá magyarországi és szlovákiai cégeből is megfelelő jövedelemhez jut, amely cégek irányítása is megoldható Szíriából.
- [6] Végül megállapította a hatóság azt is, hogy Szíria az indítványozó szempontjából biztonságos származási országnak tekinthető, a visszaküldés tilalma nem áll fenn, továbbá rögzítette azt is, hogy a beutazási és tartózkodási tilalom három éves időtartama a II. rendű alperes javaslatára tekintettel került megállapításra, amelytől az OIF a jogszabály alapján nem térhet el.
- [7] 1.2. A Fővárosi Törvényszék 2022. január 24-én hozott 29.K.706.625/2021/14. számú ítéletével az indítványozónak az OIF határozatával szemben előterjesztett keresetét, mint alaptalant elutasította.
- [8] A bíróság – az indítványozó és jogi képviselője részvételével, tolmács közreműködésével tartott nyilvános tárgyaláson – a kereset alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az I. rendű alperes eljárása során megfelelően tájékoztatta-e az indítványozót a tolmács igénybevételéről, és a magyar nyelv nem teljeskörű ismerete miatt az indítványozót érte-e hátrány, továbbá betegségéből adódóan az indítványozó valóban olyan állapotban volt-e, amelynek okán nem tudott a közigazgatási eljárás során megfelelő nyilatkozatot tenni.

- [9] A bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a közigazgatási eljárás során 2021. október 19-én felvett jegyzőkönyv szerint az indítványozó kijelentette, hogy a magyar nyelvet érti és beszéli, ezért tolmács közreműködésére nem tart igényt, továbbá jogairól és kötelezettségeiről a jegyzőkönyv tartalma szerinti tájékoztatást kapott. Az ítéletben foglaltak szerint ugyanezen jegyzőkönyv 6. oldalán rögzítésre került az indítványozó azon kijelentése is, miszerint: „cukorbeteg vagyok, gyógyszerert szedek rá, van itt nálam, nem lesz ebből problémám.”
- [10] A bíróság indokolása szerint a jegyzőkönyv végén az indítványozó aláírásával ellenjegyezte azt, hogy a jegyzőkönyvben rögzítetteket előtte, az általa értett és beszélt magyar nyelven ismertették, az megfelel az általa elmondottaknak, ezért azt helybenhagyólag aláírja.
- [11] A bíróság indokolása szerint az indítványozónak lehetősége lett volna nem aláírni a jegyzőkönyvet, amennyiben nem érti és nem beszéli a magyar nyelvet, és kérése ellenére nem biztosítanak számára tolmácsot, az pedig, hogy cukorbetegségével kapcsolatosan orvosi vizsgálatot írtak elő a számára, nem támasztja alá azt a körülményt, hogy a meghallgatáson nem tudott teljes körűen nyilatkozatot tenni.
- [12] A bíróság mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy mivel az indítványozó több mint 20 éve él Magyarországon, Szlovákiában, és Szíriában is vállalkozásokat vezet, az üzleti életben jártassággal bír, ezért életszerűtlen, hogy amennyiben megértési nehézségei voltak, azt ne jelezte volna, ezért az indítványozónak az eljárási jogszabálysértésre történő hivatkozását nem találta megalapozottnak.
- [13] Végül a bíróság – az iratokba való betekintéssel – meggyőződött arról, hogy a nemzetbiztonsági kockázat megállapítása megalapozott volt.
- [14] 2. Az indítványozó, főtítkári felhívásra kiegészített – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére és a XXVIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozó – alkotmányjogi panaszában azt sérelmezte, hogy a bíróság a Harmtv. 86/F. § (1) bekezdésének rendelkezését figyelmen kívül hagyva nem vizsgálta az anyanyelvhasználat biztosításának reális lehetőségét a hatósági eljárásban.
- [15] A panaszban foglaltak szerint a cukorbeteg indítványozót már csaknem egy napja fogva tartották, és ezt követően, másnap reggel írták alá vele azon dokumentumokat, amelyek ugyan valóban azt tartalmazták, hogy minden rendben volt az eljárásban, csak hogy a beteg és kimerült indítványozó eleve nem értette, hogy ezen, jogi nyelven megfogalmazott dokumentumok mit jelentenek. Az indítványozó ugyanis – állítása szerint – nem tudta azokat elolvasni, ezért nem értette és a tudata nem is fogta át, hogy az iratok mit tartalmaznak valójában.
- [16] Tény, hogy az indítványozó két évtizede Magyarországon él, azonban nem jogász, a jogi szakmai nyelvet nem érti, a hatóság közlése és eljárása azonban jogi érvelésen alapul. Ennek okán – a panaszban foglaltak szerint – irreleváns, hogy tolmács hiányában mit tartalmaz a jegyzőkönyv, mert azt az indítványozó elmondása szerint kizárólag azért írta alá, mert közölték vele: ha ezt megteszi, hazamehet.
- [17] Az eljáró bíróság az indítványozó szerint mindezeket figyelmen kívül hagyva, a hatóságnak kedvezve minősítette a hatóság eljárását jogszerűnek, megsértve ezzel az anyanyelvhasználat jogát, ez pedig az indítvány szerint felveti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét, a hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekkel kapcsolatban.
- [18] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, vagy hatáskörét az alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [19] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [20] 3.1. Az indítványozó jogi képviselője a Fővárosi Törvényszék ítéletét 2022. március 2-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2022. április 6-án terjesztette elő az elsőfokú bíróságon, így a panasz az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül került benyújtásra. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntést, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit valamint – a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és an-

nak indokolását, továbbá kifejezett kérelmet a bírósági döntés megsemmisítésére. Megállapította ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is, hogy az indítványozó kizárólag a bírói döntés megsemmisítését kérte, a bírói mérlegelés alaptörvény-ellenességét állította, ezért a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog állított sérelmét is a XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján vizsgálta. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló közigazgatási peres eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.

- [21] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [22] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt kifogásolta, hogy a bíróság nem adott helyt keresetének, így az anyanyelvhasználat törvényi garanciájának érvényesülését figyelmen kívül hagyta, ahogyan a cukorbetegség és a közel egy napos fogvatartás okozta kimerültséget, mint akarat-befolyásoló tényezőt sem értékelte az indítványozó javára, helyette mindenben az OIF érvelését fogadta el.
- [23] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy a bírói döntéseket kizárólag az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálata és kiküszöbölésére korlátozódik. Következésképpen az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [24] Megállapította az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában foglaltak lényegileg megegyeznek a kereseti kérelem hivatkozásaival, azonban e hivatkozásokat a bíróság már részletesen vizsgálta és döntésének indokairól ítéletében számot adott.
- [25] Mindezek és a fenti következetes gyakorlata alapján az Alkotmánybíróság sem az indítványozó magyar nyelv ismeretével kapcsolatos állítását illetően, sem az egészségi állapotával összefüggésben utóbb tett nyilatkozata kapcsán nem bírálhatta felül a bíróság döntését.
- [26] 4. Az Alkotmánybíróság a fentieket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg egyrészt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltaknak, másrészt az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételeknek, mert a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség nem volt megállapítható, ahogyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel az indítvány.
- [27] Mindezek okán az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1032/2022.

